

**NO
LIMITS.**

TRADENOMI OPISKELIJAT.

Koulutuspoliittinen ohjelma 2023

Sisällysluettelo

KOULUTUSVERKKO JA TUTKINTOMÄÄRÄT

Korkeakoulujen toimipisteverkkoa on supistettava

Tradenomien koulutusmääriä tulee vähentää ja suhteuttaa koulutusalueen työelämätarpeisiin

Duaalimalli tulee säilyttää

OPETUKSEN LAATU

Ammattikorkeakoulujen palautejärjestelmiä tulee kehittää

Ammattikorkeakoulujen tulee panostaa laadukkaaseen etäopetukseen

Opiskelijoiden erityispiirteet tulee huomioida opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa

Tradenomiopiskelijoiden koulutuksen tulee vastata paremmin työelämän tarpeita

TYÖELÄMÄRELEVANSSI

Ammattikorkeakouluissa tehtävien projektien tulee olla työelämälähtöisiä

YAMK-tutkintonimike on muutettava maisteri (AMK)-loppuiseksi

KOULUTUSPOLKU

Koulutuspolkujen joustavuutta ja tietoisuutta niistä on lisättävä

KOULUTUKSEN RAHOITUS

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin tulee tukea vahvemmin laadullista työllistymistä

Koulutuspoliittiset päätökset on suhteutettava ammattikorkeakoulujen rahoitukseen

Opintojen suorituskeskeisyyttä on kevennettävä

Koulutuksen tulee olla maksutonta

Opiskelijoiden on saatava riittävästi tukea opintojen aikana

TYÖHARJOITTELU

Tradenomiopiskelijoiden harjoittelukäytänteiden tulee olla valtakunnallisesti yhdenmukaiset

Tradenomiopiskelijoiden työharjoitteluiden tulee olla palkallisia

OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetöiden arvioinnin tulee perustua valtakunnallisesti määriteltyyn kriteeristöön

Opinnäytetyöt tulee tuottaa ensisijaisesti toimeksiannon perusteella

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN (AHOT)

AHOT-prosessi on uudistettava valtakunnallisesti yhtenäiseksi

KOULUTUSVERKKO JA TUTKINTOMÄÄRÄT

Korkeakoulujen toimipisteverkkoa on supistettava

Ammattikorkeakoulujen tulee profiloitua nykyistä voimakkaammin. Tämä tarkoittaa kokonaisista koulutusaloista luopumista ja omiin vahvuuksiin keskittymistä. Korkeakoulutuksen saavutettavuus ei vaadi nykyisen laajuista toimipisteverkostoa.

Vuonna 2022 tradenomikoulutusta tarjotaan 21 ammattikorkeakoulussa yli 40 paikkakunnalla. Laaja korkeakouluverkko aiheuttaa tarpeetonta liikehdintää korkeakoulujen eri toimipisteiden välillä, vaikuttaen merkittävästi opetushenkilökunnan käytettävissä oleviin resursseihin.

Opiskelijat hakeutuvat ammattikorkeakoulujen päätoimipisteisiin, eikä sivutoimipisteiden vetovoimaisuus ole riittävää. Syynä tähän ovat muun muassa kokemus opintojen heikommasta laadusta ja vähemmän houkuttelevasta opiskeluympäristöstä.

Ammattikorkeakoulujen ja kampusten sijainnissa on huomioitava alueen yritysytteudet ja pyrittävä synnyttämään yhä tehokkaampia alueellisia osaamiskeskuksia. Toimipisteiden määrän vähentämistä on arvioitava suhteessa laadulliseen työllistymiseen, työllistymiseen alueelle, vetovoimaan hakukohteena sekä koulutuksen keskimääräisiin kustannuksiin.

Tradenomien koulutusmääriä tulee vähentää ja suhteuttaa koulutusalueen työelämätarpeisiin

Useilla alueilla tradenomien koulutusmäärät ovat aivan liian suuret alueen väestöpohjaan verrattuna. Näillä alueilla opiskelijoille ei riitä opintoja tukevia harjoittelupaikkoja, eikä valmistuneille tradenomeille koulutusta vastaavia työtehtäviä.

Tutkintojen määrää on valtakunnallisesti vähennettävä, sovittaen alueiden tarpeisiin. Alueellisen tarpeen seuranta tulee tehdä säännöllisesti, jotta tutkintomäärät tukevat tradenomien laadullista työllistymistä paikallisesti. Ammattikorkeakoulujen tulee viestiä avoimesti tutkintomääräpäätöksiin johtaneista selvityksistä.

Duaalimalli tulee säilyttää

Suomalainen korkeakoulujärjestelmä on toimiva ja jatkossakin tarvitaan niin ammattikorkeakoulujen tuottamia työelämälähtöisiä ammattikorkeakoulututkintoja kuin myös akateemisia tiedekorkeakoulujen tuottamia yliopistotutkintoja. Koulutusjärjestelmän tulee mahdollistaa opiskelijoiden sujuva liikkuvuus ammattikorkeakouluista yliopistoihin ja päinvastoin. Siirtymiin tulee luoda yhtenäiset ja läpinäkyvät käytännöt.

OPETUKSEN LAATU

Ammattikorkeakoulujen palautejärjestelmiä tulee kehittää

Kurssipalautetta annetaan liian vähän eikä siihen välttämättä reagoida tarpeeksi, joka johtaa opetuksen laadun heikkenemiseen. Palautteen keräämistä ja hyödyntämistä on kehitettävä. Palautteenanto tulee liittää pakolliseksi osaksi kursseja. Palautteen tulee olla vastavuoroista ja sen käsittelyn sekä siihen reagoinnin läpinäkyvää.

Ammattikorkeakoulujen tulee panostaa laadukkaaseen etäopetukseen

Digitalisaation kehittyminen mahdollistaa isompien kampuskeskittymien kehittämisen laajan toimipisteverkoston ylläpitämisen sijaan, jolloin kiinteistöistä säästettyjä resursseja voidaan käyttää verkko-opetuksen tehostamiseen ja laatuun. Korkeakoulut voivat myös hyödyntää verkkoalustoja yhteisiin opintojaksoihin tarjotakseen opiskelijoilleen monipuolisempaa opintotarjontaa. Digitalisaatio mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön toisen asteen kanssa.

Etäopetuksen ei tule olla lähtökohtaisesti ensisijainen vaihtoehto tutkinnon suorittamiseen. Etäopetuksen tulee tarjota lisämahdollisuuksia monipuoliseen opiskeluun lähiopetuksen rinnalla, hyödyntäen pandemia-aikana otettua digiloikkaa.

Opiskelijoiden erityispiirteet tulee huomioida opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa

Opiskelijat ovat erittäin heterogeeninen ihmisryhmä, eli yksi opetustapa ei välttämättä toimi jokaisella. Tästä johtuen opetukseen liittyviin erityistarpeisiin tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota tarjoamalla opiskelijoille enemmän erilaisia opetusmetodeja. Erityistarpeita voivat esimerkiksi olla erilaiset tarkkaavaisuus- tai keskittymishäiriöt.

Tradenomiopiskelijoiden koulutuksen tulee vastata paremmin työelämän tarpeita

Ammattikorkeakoulujen opetusmenetelmät eivät tasavertaisesti vastaa tulevaisuuden työelämän tarpeita valtakunnallisesti. Digitalisaation mahdollisuuksia ei hyödynnetä lähiopetuksessa riittävästi ja opettajien tietotaito nykyaikaisten järjestelmien käytöstä on liian vaihtelevaa.

Opettajilta on edellytettävä pedagogisten opintojen suorittamista ja tämän ylläpitämistä opetuksen laadun varmistamiseksi. Uusien opusteknologioiden ja -tapojen käyttöönotto edellyttää myös opettajien täydennyskoulutusta. Ammattikorkeakoulujen vastuulla on huolehtia opettajien osaamisen ajankohtaisuudesta.

Kurssisisältöjen tulee olla yhdenmukaiset toteutuksesta ja ammattikorkeakoulusta riippumatta. Opetushenkilöstön sekä ammattikorkeakoulujen päällekkäistä työtä, esimerkiksi kurssien suunnittelussa voidaan välttää tiivistämällä korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja tarjoamalla kursseja yhteisesti digitalisaation luomia mahdollisuuksia hyödyntäen.

TYÖELÄMÄRELEVANSSI

Ammattikorkeakouluissa tehtävien projektien tulee olla työelämälähtöisiä

Kaikilla opiskelijoilla ei ole tällä hetkellä samanlaisia mahdollisuuksia kehittää tulevaisuudessa tarvitsemiaan työelämätaitoja opiskelujen aikana. Tutkinnon työelämärelevanssi vaihtelee merkittävästi jopa saman ammattikorkeakoulun eri toimipisteiden välillä.

Yritysyhteistyötä kehitetään edelleen niin, että yritykset osaavat tarjota tehokkaammin laadukkaita työelämämahdollisuuksia ja tukevat tradenomiopiskelijoiden ammatillista kasvua. Alueen elinkeinoelämän erityistarpeet tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa.

Ammattikorkeakoulujen tulee varmistaa henkilöstönsä työelämäosaaminen erilaisten työelämäjaksojen kautta ja näin edesauttaa tutkinnon työelämälähtöisyyttä. Kaikilla opettajilla ja opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua TKI-toimintaan. Opettajien rekrytoinneissa on arvostettava ajantasaista työelämäkokemusta.

YAMK-tutkintonimike on muutettava maisteri (AMK) -loppuiseksi

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tutkintonimike tulee muuttua maisteri (AMK) -loppuiseksi vastaamaan paremmin tutkinnon sisältöä ja kuvaamaan suomalaisessa tutkintojärjestelmässä tunnistettua tutkinnon tasoa.

KOULUTUSPOLKU

Koulutuspolkujen joustavuutta ja tietoisuutta niistä on lisättävä

Yliopistot eivät tunnista ammattikorkeakoulusta saatua osaamista riittävästi ja tästä syystä koulutuksissa on turhaa päällekkäisyyttä. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on aliarvostettu ja tietoisuus siitä on heikolla tasolla.

Korkeakoulujen on tarjottava entistä laadukkaampaa tradenomi- ja YAMK-koulutusta, josta on mahdollisuus jatkaa sujuvasti opintoja ilman päällekkäisyyttä. Yhteistyötä korkeakoulujen välillä tulee lisätä. Tradenomien AMK- ja YAMK-tutkintojen profiilia on nostettava, jotta tutkinnot nähtäisiin työmarkkinoilla kilpailukykyisempinä. Ammattikorkeakoulujen tulee parantaa tiedottamista jatko-opiskelumahdollisuuksista opiskelijoille.

KOULUTUKSEN RAHOITUS

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin tulee tukea vahvemmin laadullista työllistymistä

Ammattikorkeakoulujen nykyinen rahoitusmalli rakentuu pääsääntöisesti suoritettujen tutkintojen varaan. Nykyinen rahoitusmalli johtaa opintojaksojen laadun heikkenemiseen ja arviointikriteerien vaihtelevuuteen.

Rahoitusmallia on kehitettävä sellaiseen suuntaan, joka ohjaa ammattikorkeakoulut nostamaan koulutuksen ja muun toiminnan laatua. Koulutuksen laatua indikoi muun muassa valmistuneiden opiskelijoiden työllistyminen koulutusta vastaaviin tehtäviin.

Koulutuspoliittiset päätökset on suhteutettava ammattikorkeakoulujen rahoitukseen

Tradenomiopiskelijoiden tutkintomääriä ei tule nostaa, mutta näin tapahtuessa tulee rahoituksen määrän vastata tätä kehitystä.

Ajantasainen työmarkkinatilanne on huomioitava ennakoivasti tehtäessä päätöksiä aloituspaikkojen noston suhteen. Ammattikorkeakoulujen työtehtäviä tai velvollisuuksia ei myöskään tule lisätä ilman yhtäläistä lisäystä resursseihin ja rahoitukseen.

Opintojen suorituskeskeisyyttä on kevennettävä

Nykyinen rahoitusmalli vaikuttaa negatiivisesti opiskelijoiden jaksamiseen puskemalla heitä ulos koulusta mahdollisimman nopeasti. Keventämällä rahoitusmallin tuloskeskeisyyttä ja joustamalla suoritusajasta varmistetaan valmistuvien opiskelijoiden henkinen ja fyysinen työkyky työelämään siirryttäessä.

Koulutuksen tulee olla maksutonta

Maksuton opiskelu on toiminut Suomessa pohjana tasa-arvoiselle yhteiskunnalle, eikä sitä tule purkaa asettamalla opiskelijoita eriarvoiseen asemaan. Lukukausimaksut ovat pelote erityisesti taloudellisesti heikompiosaisille, jotka jo tällä hetkellä joutuvat taistelemaan toimeentulostaan. Nuoria tulee heidän taustoistaan huolimatta kannustaa korkeakoulututkintoon, eikä pelotella siitä pois.

Korkeakouluopetuksen lukukausimaksuja ei tule ottaa käyttöön. Myös jatko- ja täydennyskoulutusten korkeakouluissa tulee olla maksutonta.

Opiskelijoiden on saatava riittävästi tukea opintojen aikana

Opintojen keskeytyminen ja opiskelijoiden syrjäytyminen ovat olleet nousussa viime vuosina. Opiskelijoita on tuettava tarjoamalla heille riittävät mahdollisuudet hyödyntää opinto-ohjaajan, koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluja. Laadukkaat ja helposti saavutettavat tukipalvelut tukevat opiskelijan hyvinvointia, jaksamista sekä ajallaan valmistumista.

TYÖHARJOITTELU

Tradenomiopiskelijoiden harjoittelukäytänteiden tulee olla valtakunnallisesti yhdenmukaiset

Valtakunnallisesti ammattikorkeakoulujen harjoitteluvaatimuksissa on eroja. Kaikkien ammattikorkeakoulujen harjoittelujaksot eivät edistä tradenomiopiskelijoiden valmistumista asiantuntijoiksi, ja näin ollen opiskelijoiden laadullinen työllistyminen valmistumisen jälkeen vaihtelee.

Ammattikorkeakoulujen on luotava valtakunnallinen kriteeristö, jossa määritellään vähimmäisvaatimukset harjoittelun vaativuustasolle. Kriteereissä on määriteltävä, miten ja millä tavalla opiskelijaa ohjataan ja perehdytetään harjoittelun aikana. Näiden kriteerien täyttymistä on seurattava ja varmistettava, että opiskelijoilla on valtakunnallisesti mahdollisuudet laadullista työllistymistä edistävään työharjoitteluun.

Tradenomiopiskelijoiden työharjoitteluiden tulee olla palkallisia

Merkittävä osa ammattikorkeakoulujen tradenomiopiskelijoille tarjoamista työharjoittelupaikoista on palkattomia. Vuonna 2021 tehdyssä Tradenomiopiskelijatutkimuksessa 73% ilmoitti saaneensa harjoittelustaan palkkaa.

Ammattikorkeakoulujen on tuettava palkallista työharjoittelua välittämällä opiskelijoilleen vain vastikkeellisia työharjoittelupaikkoja ja -jaksoja. Harjoittelun vastikkeellisuus määritellään työtehtävien vaativuuden mukaan ja suhteutetaan kohdealan yleiseen palkkatasoon.

OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetöiden arvioinnin tulee perustua valtakunnallisesti määriteltyyn kriteeristöön

Opinnäytetöiden arviointikriteerit ja toteutustavat vaihtelevat merkittävästi ammattikorkeakoulujen välillä. Vaihtelevuus heikentää opinnäytetöiden vertailtavuutta

valtakunnallisesti ja mahdollistaa opiskelijan ja arvioijan välisten henkilökemioiden vaikuttamisen arviointiprosessiin.

Kaikki tradenomiopiskelijoiden opinnäytetyöt on arvioitava saman, valtakunnallisen kriteeristön mukaan. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöprosessin arviointia on valvottava ja arvioinnin tulee olla läpinäkyvää.

Opinnäytetyöt tulee tuottaa ensisijaisesti toimeksiannon perusteella

Opinnäytetyön tulee olla aidosti opiskelijan osoitus omasta ammatillisesta pätevydestään. Opinnäytetyöllä on oltava ensisijaisesti toimeksiantaja, esimerkiksi yritys, yhdistys tai julkishallinnollinen organisaatio, jolle ammatillinen pätevyys todennetaan.

Toimeksiantoina tehdyt opinnäytetyöt mahdollistavat ensisijaisesti opinnäytetyön tekijälle itsereflektion ja ammatillisen kasvun. Lisäksi opinnäytetyön on tuotettava lisäarvoa toimeksiantajalle.

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN (AHOT)

AHOT-prosessi on uudistettava valtakunnallisesti yhtenäiseksi

Ammattikorkeakouluilla ei ole vakiintuneita käytänteitä aikaisemmin hankitun osaamisen todentamiseksi. Opintojen AHOT-prosessi vaihtelee valtakunnallisesti opettajan mukaan ja tietoisuus AHOT-prosessista on opiskelijoiden keskuudessa heikkoa. Tämä voi aiheuttaa opiskelijalle turhaa päällekkäisyyttä opiskelussa ja samaan aikaan vaatii lisää resursseja koululta.

AHOT-prosessin on oltava valtakunnallisesti yksiselitteinen ja sen pohjalla on oltava selkeä kriteeristö niiltä osin, kuin se valtakunnallisissa kurssikokonaisuuksissa on mahdollista. AHOT-prosessin tietoisuutta on lisättävä opiskelijoiden keskuudessa.